1. HET BELANG, DE SITUERING EN ESSENTIËLE BESTANDDELEN VAN AANSPRAKELIJKHEIDSVERZEKERINGEN 17

1.1. Het belang van aansprakelijkheidsverzekeringen 18

1.2. Toepasselijke wetgeving 20
1.2.1. Wet van 4 april 2014 betreffende de verzekeringen 20
1.2.2. Andere toepasselijke wetgeving 22

1.3. Situering aansprakelijkheidsverzekeringen binnen het verzekeringsrecht 22
1.3.1. Schema 'Deel 4 De Landverzekeringsovereenkomst' Verzekeringswet 23
1.3.2. Aansprakelijkheidsverzekeringen binnen de verschillende soorten verzekeringen 25

1.4. De essentiële bestanddelen van een overeenkomst aansprakelijkheidsverzekering 32
1.4.1. De verzekeringsovereenkomst 32
1.4.2. De betrokken (contracts)partijen 33
1.4.3. Het verzekerbaar risico 37
1.4.4. Het verzekerbaar belang 40
1.4.5. De premie of bijdrage 41
1.4.6. De verzekeringsprestatie 45

1.5. Besluit 46

1.6. Oefeningen 47

1.7. Bibliografie 47

1.8. Updates bij dit hoofdstuk 47

2. REGELS EIGEN AAN SCHADEVERZEKERINGEN 49

2.1. Situering van de aansprakelijkheidsverzekering binnen schadeverzekeringen in de Verzekeringswet 50

2.2. Toepasselijke wetgeving 53

2.3. Reddingskosten 54
2.3.1. Draagwijdte 55
2.3.2. Beoordeling 60
2.3.3. Type kosten 61
2.3.4. Beperking 62

2.4. Het verzekerbaar belang 63

2.5. Het indemniteitsbeginsel 65
2.5.1. Omschrijving 65
2.5.2. Verschil tussen verzekerbaar belang en indemniteitsbeginsel 66
2.5.3. Omvang van de verzekeringsprestatie 67
2.5.4. Afwijkingen 69
2.5.5. Verwantschap met andere begrippen 70

2.6. Subrogatie 70
2.6.1. Het principe 70
2.6.2. Voorwaarden uitoefening subrogatoir verhaalsrecht 74
2.6.3. Wettelijke beperkingen uitoefening subrogatoir verhaalsrecht 79

2.7. Oververzekeringen 85
2.7.1. Het principe 85
2.7.2. Vormen van oververzekering 86
2.7.3. Rechtsgevolgen bepaald door intentie bij oververzekering 89

2.8. Onderverzekeringen 95
2.8.1. Het principe 95
2.8.2. Evenredigheidsregel 96

2.9. Samenloop van verzekeringen 103
2.9.1. Het principe 103
2.9.2. Samenloop van verzekeringen van verschillende aard 108
2.9.3. Verdeling van de last van het schadegeval in geval van samenloop van indemnitaire verzekeringen 110

2.10. Overgang ingevolge overlijden 118
2.10.1. Het principe 118
2.10.2. Uitzondering: overeenkomsten intuitu personae 120

2.11. Besluit 121

2.12. Oefeningen 122

2.13. Bibliografie 122

2.14. Updates bij dit hoofdstuk 122

3. REGELS VAN TOEPASSING OP AANSPRAKELIJKHEIDSVERZEKERINGEN 125

3.1. Situering 128
3.1.1. Situering regels van toepassing op aansprakelijkheidsverzekeringen in de Verzekeringswet 128
3.1.2. Voorbeelden aansprakelijkheidsverzekeringen 130

3.2. Toepasselijke wetgeving 146

3.3. Definitie en toepassingsgebied 147

3.4. Functies aansprakelijkheidsverzekeringen 148
3.4.1. Vermogensbescherming van de verzekerde 149
3.4.2. Preventieve functie 149
3.4.3. Garanderen van een solvabele schuldenaar voor de benadeelde 149

3.5. Het verzekerbaar belang 150

3.6. Gedekt risico 151

3.7. Dekking in de tijd 154
3.7.1. Problematiek: realisatie van aansprakelijkheidsrisico 154
3.7.2. Gedekt risico met tijdselement 155
3.7.3. Inloop- en uitlooprisico 157
3.7.4. Aansprakelijkheidssystemen 158

3.8. Leiding van het geschil 175
3.8.1. Het principe: een recht en een plicht 175
3.8.2. Beperkingen 180
3.8.3. Keuze advocaat en technisch raadsman 185

3.9. Overdracht van stukken door de verzekerde 186

3.10. Verschijning en onderwerping aan onderzoeksmaatregel van de verzekerde 193
3.10.1. Niet-verschijning of niet-onderwerping door verzuim 194
3.10.2 Sanctie 194

3.11. Passiviteit van de verzekerde 199
3.11.1. Verbod op (toezegging van) betaling vergoeding door verzekerde 199
3.11.2. Afwijkingen 200

3.12. Het eigen recht van de benadeelde tegen de aansprakelijkheidsverzekeraar 205
3.12.1. Het principe 205
3.12.2. Functies 208
3.12.3. Voorwaarden 209

3.13. (Niet-)tegenwerpelijkheid van excepties tegen de benadeelde 213
3.13.1. Het principe 213
3.13.2. Verplichte aansprakelijkheidsverzekeringen 215
3.13.3. Niet-verplichte aansprakelijkheidsverzekeringen 227

3.14. Het verhaalsrecht van de aansprakelijkheidsverzekeraar 234
3.14.1. Het principe 234
3.14.2. Voorwaarden 236

3.15. Tegenwerpelijkheid van het vonnis en de tussenkomst in de rechtspleging 250
3.15.1. Tegenwerpelijkheid van het vonnis 250
3.15.2. Tussenkomst in de rechtspleging 253

3.16. De door de verzekeraar verschuldigde schadevergoeding 259
3.16.1. Betaling van de hoofdsom, interesten en (gerechts)kosten 259
3.16.2. Vrije beschikking over de schadevergoeding 264
3.16.3. Kwitantie ter afrekening 265

3.17. Mechanismen ter bespoediging van de schadeafhandeling 270

3.18. Besluit 275

3.19. Oefeningen 277

3.20. Bibliografie 277

3.21. Updates bij dit hoofdstuk 277

4. REGELS EIGEN AAN RECHTSBIJSTANDSVERZEKERINGEN 280

4.1. Situering 282
4.1.1. Situering regels eigen aan rechtsbijstandsverzekeringen in de Verzekeringswet 282
4.1.2. Aard en voorbeelden van rechtsbijstandsverzekeringen 284

4.2. Toepasselijke wetgeving 288
4.2.1. Verzekeringswet 288
4.2.2. Richtlijn 87/344/EEG en Richtlijn 2009/138/EG 292
4.2.3. Koninklijk besluit van 12 oktober 1990 betreffende rechtsbijstand 294
4.2.4. Gedragsregels 296

4.3. Definitie en toepassingsgebied 297

4.4. Verzekerbaar belang 300

4.5. Gedekte risico's 300
4.5.1. Omschrijving 300
4.5.2. Tijdstip van realisatie van het risico 301

4.6. Dekkingswaarborgen 305
4.6.1. Gerechtelijke kosten 306
4.6.2. Buitengerechtelijke kosten 308
4.6.3. Andere diensten 308
4.6.4. Verleende dekking en goede trouw 309

4.7. Beschermingswaarborgen ten voordele van de verzekerden 312
4.7.1. Afzonderlijke verzekeringsovereenkomst of afzonderlijk hoofdstuk en afzonderlijke premie 312
4.7.2. Beheerformules over schaderegeling 314
4.7.3. Belangenconflictenregeling 320
4.7.4. Het objectiviteitsbeding 323
4.8. Vrije keuze van advocaat 329
4.9. Duur van de verzekeringsovereenkomst 331
4.10. Besluit 333
4.11. Oefeningen 334
4.12. Bibliografie 334
4.13. Updates bij dit hoofdstuk 334

5. AANSPRAKELIJKHEIDSRECHT 337
5.1. Situering 339
5.1.1. Voorbeelden uit de rechtspraak 339
5.1.2. Koppeling tussen aansprakelijkheidsrecht en aansprakelijkheidsverzekeringen 342
5.1.3. Functies van aansprakelijkheidsrecht 343
5.2. Toepasselijke wetgeving: Boek 6 'Buitencontractuele Aansprakelijkheid' BW 344
5.3. Inleidende begrippen en algemene uitgangspunten van Boek 6 BW 346
5.4. Feiten die tot aansprakelijkheid leiden 349
5.4.1. Aansprakelijkheid voor eigen daad 350
5.4.2. Aansprakelijkheid voor andermans daad 375
5.4.3. Aansprakelijkheid voor zaken en dieren 420
5.5. Schade 438
5.5.1. Definitie 438
5.5.2. Zekere schade 438
5.5.3. Soorten schade 442
5.5.4. Persoonlijke schade en schade bij terugslag 444
5.5.5. Preventieve schade 446
5.5.6. Voorbeschiktheid en vooraf bestaande toestand 451

5.6. Oorzakelijk verband 457

5.7. Bijzondere aansprakelijkheidsregimes 460
5.7.1. Aansprakelijkheid voor gebrekkige producten 460
5.7.2. Vrijwilligersaansprakelijkheid 468
5.7.3. Bovenmatige burenhinder 470

5.8. Gevolgen van aansprakelijkheid 476
5.8.1. Integrale schadeloosstelling 476
5.8.2. Doelstelling van de schadeloosstelling 478
5.8.3. Wijzen van schadeloosstelling 482

5.9. Besluit 509

5.10. Oefeningen 511

5.11. Bibliografie 511

5.12. Updates bij dit hoofdstuk 511

6. SOORTEN AANSPRAKELIJKHEIDSVERZEKERINGEN 513

6.1. BA Motorrijtuigen 516
6.1.1. Situering 516
6.1.2. Toepasselijke wetgeving 529
6.1.3. Inleidende bepalingen Wet BA Motorrijtuigen 534
6.1.4. Wettelijk verplichte verzekering 535
6.1.5. De verzekerde risico's 560
6.1.6. De verzekerde personen 588
6.1.7. De gedekte schade en omvang van de vergoeding 598
6.1.8. De werking van de BA Motorrijtuigen 617
6.1.9. De premie 633
6.1.10. Het Gemeenschappelijk Waarborgfonds 640
6.1.11. Besluit 655
6.1.12. Oefeningen 657

6.2. BA Privéleven 657
6.2.1. Situering 657
6.2.2. Toepasselijke wetgeving 663
6.2.3. Verzekerde risico's 669
6.2.4. Uitsluitingen 673
6.2.5. De verzekerde personen 688
6.2.6. De omvang van de vergoeding 692
6.2.7. Werking van de BA Privéleven 695

6.2.8. De premie 699
6.2.9. Besluit 700
6.2.10. Oefeningen 701

6.3. Vergelijking tussen waarborgen binnen BA Ondernemen 701

6.4. Bibliografie 703

6.5. Updates bij dit hoofdstuk 703

EINDNOTEN 704